

Správanie hydiny

Druhy

- kury
- morky
- kačice
- husi

Zmyslové orgány

- Zrak** zorné pole $\sim 300^\circ$, $\sim 30^\circ$ binokulárne, ostrosť sliepka 30 – 50 m, husi 150 m, farebné videnie
- Sluch** výborný, nosnice 60-11950 Hz, najcitlivejšie v rozpätí 815 - 2000 Hz
- Hmat** výborný, veľké množstvo hmatových receptorov na bruchu
- Chuť** rozlišujú všetky chute
- Teplota** odmietajú vodu s teplotou nad 32°
- Čuch** menej výkonný

Viac o zmysloch vtákov nájdete na
BIO 554/754
Ornithology Nervous System: Brain & Senses
<http://people.eku.edu/ritchisong/birdbrain.html>

Kury

- biotop - okraj lesa, húštiny
- spôsob života – malé skupiny, stála štruktúra: vedúci kohút, sliepky a potomstvo
- denný režim: deň – zber potravy
noc – hradovanie

<http://animalbehaviour.net/JudithKBlackshaw/Chapter3f.htm>

<http://www.poultryhub.org/production/husbandry-management/poultry-behaviour/>

Kury – sociálne správanie

- Kľovací poriadok – stála hierarchia, poradie je osobitné pre sliepky a pre kohúty
- Individuálne rozpoznávanie menej ako 20 jedincov, lepšie rozoznávajú jedincov iných plemien
- Komunikácia – zvuk, postoj
  - potrava, predátor, kontaktné volanie, teritoriálne, znáška, sedenie, párenie, úzkosť, únava, hrozba, strach, alarm, spokojnosť

Kury – potravinové správanie

- Hľadanie potravy – hrabanie viac ako 90 % bdélého času
- Potravu rozoznávajú podľa tvaru a farby
- Oblé tvary uprednostňujú pred hranatými aj podlhovastými, hneď po vyliahnutí

Kury – sexualne správanie

- 1. Vábienie sliepky k potrave:** prejavuje sa vo voľnej prírode i v hale. Kohút sa zastaví, zdvihne sústo do výšky, prípadne s hlavou sklonenou blízko pri zemi akusticky a pantomimicky zvoláva sliepky a láka ich k sebe.
- 2. Potkýnanie sa cez zvesené krídlo:** prejav zdvorilosti, kohút krúži okolo sliepky, krátkymi krokmi sa potkýna o krídlo, ktoré spúšťa vejárovite dolu. Ak pribehne viac sliepok, prenechá im kohút sústo a dvorí týmto spôsobom jednej alebo niekoľkým z nich.
- 3. Naháňanie v našuchorenej póze:** je to vlastné pred-kopulačné správanie sa, ktoré sa prejavuje i u kohútov v klietkach. Kohút sa nafukuje, má spustené krídla, je našuchorený a chvost má vejárovite rozťahnutý. Za sliepkou beží s hlavou vodorovne natiahnutou. Keď ju dobehne, sliepka si sadne a odchádza k páreniu.
- 4. Párenie:** kohút pridržiava sliepku zobákom na šiji s pazúrami sa drží jej krídel. Vlastnými krídlami sa opiera o zem, čím lepšie udržuje rovnováhu. Sliepka reaguje kladne (sedí) alebo záporne (uteká) alebo indiferentne. Pri kladnej reakcii sa s ohnutými behákmi v päťových kĺboch ohýba, čím vytvára oporu pre kohúta, ktorý na nej sedí. Vlastné spojenie spočíva vo vzájomnom pritlačení kloák a v ejakulácii.
- 5. Volanie ku hniezdu:** prejavuje sa tak, že kohút si sadne v hale do tmavého kúta, rýchlym hrabaním a dupaním urobí v podstielke jamku podobnú hniezdu a kvokaním zvoláva sliepky. Keď pribehne sliepka, dvorí jej kohút potkýnaním sa cez krídlo.

Morky

- Lesné biotopy
- Pastevný spôsob života
  - lovec hmyzu
  - 6 – 8 km za deň
- Hierarchia – bojom alebo bez boja

Sexuálne správanie

1. dvorenie moriaka a našuchorenie peria
2. približovanie sa k morke
3. vyskočenie na morku, pričom jej moriak tlačí na chrbát a morka zdvihne chvostové perie
4. dlávenie morky a kopulácia.

Po kopulácii morka utečie a moriak zaujme imponujúce postavenie tela.

Husi

- Biotop – sťahovavá, okolie väčších vodných plôch, nížinné pásmo
- Pastevný spôsob života – pevný denný rytmus
- Príjem krmiva – 2 periódy

Husi – sociálne správanie

- Sociálne správanie – komplikované „medzihusie“ vzťahy
- Hierarchia spoločná pre obe pohlavia
- Individuálne rozoznávajúce viac ako 100 jedincov
- Komunikácia – zvuky a postoje

Kačice

Biotop - okolie vody, od nížin po horské pásmo

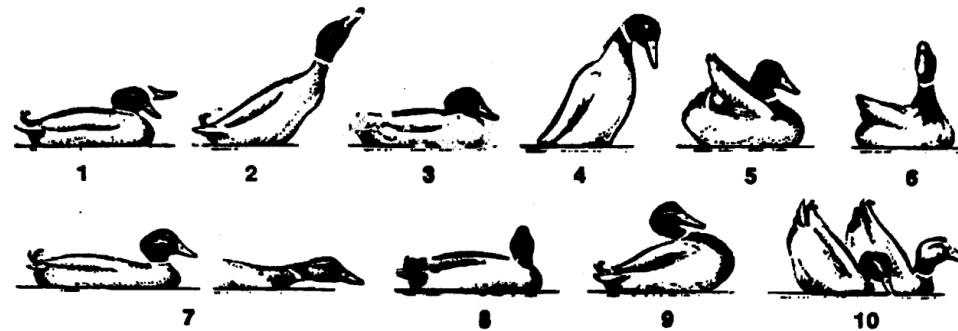
Denný režim

	Drinking	Sitting	Swimming	Stretching	Eating	Preening	Flying	Washing	Noise	Walking
Male %time	3.24	34.84	19.12	1.12	7.37	32.89	0.04	0.49	0.30	0.59
Female %time	4.23	40.79	21.60	0.72	3.73	26.94	0.14	1.42	0.00	0.43

Mladé kačice prijímajú potravu až 16 hodín denne!

Kačice

Tokanie káčer

Tokanie kačica

http://cas.bellarmine.edu/tietjen/images/observing_duck_behavior.htm

Ďakujem za pozornosť